

SZEGEDI NAPLÓ

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 14 frt — kr. Negyedévre 3 frt 50 kr.
Félévre 7 frt — kr. Egy hóra 1 frt 20 kr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Iskola-utca, Pfann-féle ház, 21. sz.
Bérmentetlen levelek csak ismert kéztől fogadtatnak el.

HIRDETÉSEKET

és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít.

A tápéi választás.

Szeged, aug. 28.

Vége van a tápéi választásnak és most már tisztán látszanak a tanulságai. Bebizonyult ma, hogy a kerületben tulajdonképpen nincs kormánypárt és hogy azok az érdekszövetkezetek, melyek kormánypárti jelöltek fogdostak és állítottak itt, igazában a megyeházából és a községek jegyzői irodáiból igazgattatnak a főispáni és általában a közigazgatási hatalom akaratára szerint.

Most látszik már meg, hogy milyen párt volt az, mely az első alkalommal állott a szabadelvű párt jelöltje mellett drága pénzen. Hát ugyan, ha azok polgárok, több mint négyszázan, szabadelvű párti meggyőződésük szilárdságában rá tudtak szavazni Lévai József-re, aki nem szerzett még érdemeket arra, hogy kiváló egyéniségként lelkesedjenek, vajjon hol vannak ezek a jó emberek most, mikor nincs aki az áldomásokat, a lélekdijakat és a kocsibérekét fizesse?

És aztán az a kérdés, hol van annak a népnek, annak a többségnek akarata, melyre az első választás megsemmisítését kérők hivatkoztak. Az a kérdés, hogy Lévai Józsefet akarta-e képviselőjének az a választó polgárság, melyből most nem jutott több egy maroknyi rokonnál arra a jelöltre, aki

A „SZEGEDI NAPLÓ” TÁRCZÁJA.

Harmadszor.

Az a bizonyos szem, melyről a zsurnaliszták szokták tudni, hogy az országé, a kis, de immár nemcsak gyékényéről híres Tápéra volt ma nem minden ok nélkül függesztve.

A kolera réme is háttérbe szorult huszonnégy órára, míg a derék kunok és atyafiaik követet választottak. Mert tudva vagyton, hogy Tápén követet választani elsőrendű országos eseménynyé nőtte ki magát, ámbár, hogy a mai eredmény épen nem ütött be a várakozás szerint s épen nem alkalmas Tápé hírességének emelésére.

Szinte látja az ember, képzelő tehetése szerint, miként fordítja el orcáját az ország Tápétól nagy csalódással és elképedéssel, hogy hát ez mi, ez is választás Tápén? Se skandalum, se katonaság, se semmi!?

Hát így volt. Nem volt itt se skandalum, se katonaság, se semmi, csak rend s a szabad akaratusban nem korlátolt, nem ingerelt választók szépen és rendületlenül megállottak azon a gyékényen, melyet Al-

mellé talán mégis nagyobb tábor sorakoznék, ha tisztán az elv és az egyéniség döntene.

Van még több kérdés is. Az első az, hogy mire alapította a képviselőház bizottsága az ő ítéletét, mikor ki-mondotta, hogy az ellenzék erőszakoskodása akadályozta meg a kormánypárti „többség” győzelmét. A többség, ime, egyszerre eltűnt, elpárolgott mint a kámfor és azt látjuk, hogy harmadjára bevonul a megye Tápéra, daczára a munkaidőnek, annyi ellenzéki szavazó, amennyi a kerület összes életben levő épkezláb választójának többségét képezi.

Igy történt ez különben a másodszori választásnál is, melynél elkövettek a hirhedt tápéi stiklit. Akkor is úgy állott a kormánypárt mint ma, törpe, elenyésző kisebbségben, csak egy volt még akkor nagyobb: az a vakmerőség, melylyel a megye urai játékot űztek a polgárság választói jogával.

Nem volt bátorságuk az intéző köröknek, hogy megismételjék ezt a stiklit. Érezték, hogy az első alkalommal is ellenük fordult a közvélemény, sőt tapasztalták, hogy még a belügyminiszter is rosszalta azt a durva tapintatlanságot, melylyel a visszaélést keresztülvitték.

Mert szabad nálunk a kormánypárt javára elkövetni mindent, ami

bertényi ur és társai a minap kiakartak ránczizálni a lábuk alól.

Unalmas volt, de tiszta választás.

A tiszta választások persze unalmasak: nincs se pénz, se heczcz. A látni való csak annyi, hogy ime, ha a népet a maga politikai meggyőződésének útján sem pénzes marokkal, sem fenyegető ököllel és szuronyal föl nem tartóztatják, meg nem félemlitik, így esik ki akkor a választás a kormánypárt részére, melyről egyedül csak Szapáry ur hiszi, vagy ő se, ebben az országban, hogy az a nemzet többségét képviseli.

Nem moczczantak a hivatalos kezek. Felsőbb hatalom fogta őket féken ezuttal, nehogy megzavarják megint a miniszterelnök nyári pihenőjét valami skandalummal. A multkori jogtaposást meg kellett reperálni, erre pedig egyszerűen elég volt az a foltnak való, hogy nem kell erőszakoskodni.

Az elnök szigoruan a törvényre állt, csak egy kicsit dobálozott a voksokkal.

— Jut is, marad is a Sima gyékényről, mondogatták odakint az ég alatt a perzelő, kinzó nap tűzét csodálatos kitartással tűrve. Épen olyan kitartással, mint amilyen türelemmel fogadta Szeged utcáin a főkapitány legényeinek a vitézkedését. Hát bizony,

törvénybe, jogba és politikai tisztességbe ütközik, de nem szabad ezt oly ügyetlenül csinálni, mint ahogy csinálták Csongrád megyében és nem, szabad kitenni a minisztert annak, hogy még ő is elítélni legyen kénytelen a módot, melyen a kortersei szolgálják.

Tápén ez történt a multkor és ennek a következése, hogy ma, minden jel szerint a belügyminiszterium utasítására, megtartották Tápén nemcsak a választást, de a választási törvényt is.

Szó sincs róla, hogy ezzel el volna intézve a multkori visszaélés. Azt meg kell torolni szigoruan és kérlelhetetlenül, hogy mint példára lehessen hivatkozni a hozandó ítéletre jövőben, mikor itt vagy ott új Albertényiak akarnak támadni, akik a választó polgárok jogait lábbal tiporják.

És különben sincs vége a mai választással annak a mérkőzésnek, mely rendes viszonyok mellett párt és párt között az egyiknek győzelmével véget szokott érni. Szép és érett polgársághoz méltó volna az, ha a politikai zászlókkal együtt eltűnik a harcznak minden emléke, de a tápéi kerületben és Csongrád vármegyében nem így lesz. Sokkal élesebb volt a küzdelem, minthogy eltörülhessék annak hatását a községek és járások közéletéből, vagy akár az egyének között is, kik nem mint politikai ellenfelek

mondogatták idebent az emberek, még is csinál valamit ez a mi rendőrségünk.

Mi pedig azt mondjuk, hogy ez az akadékoskodás a szomszéd faluk békés választóival szemben nem egyéb komikus nagyképűség, ami helyett bizony okosabb dolog lett volna, ha az a sok kardos vitéz azalatt, míg az utcákat mérve a választók útját állta, a dolga után lát. Vagy egyéb dolguk nincsen, tisztelt főkapitány ur?

Na de azért okosak — a választók.

Egyébként itt volt a haza nagynevű vándor költője, Hazafi Verai ur, aki ígérete szerint, majd elkészíti a főkapitány csatlósairól a megrovási kalandot.

Ő, a hirneves költő, tulajdonképpen azért utazott ide, az országos esemény színhelyére, hogy honfiai haragjában megrovási kaland alá vegye a tápéi kormánypártot és minő vigasztalhatatlan volt a nagy dalnok, hogy semmi skandalum nem történt. Csak a választói piczulák enyhítették némileg honfiai elkeseredését, mely „finomított megrovás”-ban eképen nyilatkozik meg:

Engem elutasít? . . Ha! Én nem megyek panaszra.

Hogy álljon beléjük a hasgörcs araszra. És az az üresfejű prókátor kap tőlem leczkét erősen.

állottak már szemben, hanem mint valóságos ellenségek, telve a boszúnak és gyűlöletnek indulatával.

Ez a legsajnosabb és legvégzetesebb eredménye a tápéi választási csatáknak és ezért a megye intéző körei felelősek, akik nem válogattak az eszközökben és a fegyverekben, a kik maguk ellen zudították nem egy politikai pártnak érzékenységét, de a polgárságnak jogosult haragját.

Már most nézzenek utána a megyei urai, hogy jóvátegyék a bűneiket és hogy elfeledtessék a néppel, a mit ellene vétettek, mert különben nincs vége a mai nappal a fölidézett harcoknak és tovább-tovább harapódzik az a pusztító áramlat, mely már is fölforgatta a megyében a közbékeségeknek és nyugalomnak legfőbb biztosítékait.

Bartók Lajos és Scharschmidt báró, avagy a legújabb osztrák-magyar közösügy. A „Kecskemét“ című lapirja az alábbiakat:

A „Pesti Napló“ f. hó 19-én megjelent esti kiadásában nagy meglepetéssel és csodálkozással olvassuk a következő közleményt:

„A Norderneyben levő osztrákok és magyarok tegnap ő felsége születésnapja alkalmából misét mondtak. A kabinetirodához üdvözlő táviratot küldtek magyar és német szöveggel. Este fényes vacsora volt, melyen az elnöki tisztet Scharschmidt báró és Bartók Lajos képviselő k töltötték be. A társaság a legkedélyesebb hangulatban éjfélig együtt maradt.“

Nem vagyunk ellenségei Bartók urnak, a támadás, sőt kellemetlenkedés sem kényerünk. Ámde e hírrel szemben véleményünk nyilvánítását akkor sem hallgathatjuk el, ha tudjuk is, hogy az némelyeknek zokon esik.

Hát azt a legkedélyesebb hangulatot nem irigyeljük a tisztelt osztrák-magyar társaságtól, sem Bartók Lajos képviselő urtól, de az ellen határozottan tiltakoznunk kell, hogy épen egy, ha nem is függetlenségi és 48-as párti, de 48-as pártinak nevezett orsz. képviselő, kivált Kecskemét város alsókerületének képviselője vegyen részt, sőt

Addig pedig a görös huzza össze, de hamar. Irtam mérgemben.

Jó dolgok is történtek odaát a választás alatt, ahova sűrű csapatokban és kocsikon jártak ki a szegediek.

Hock János, Hévízy képviselő, Hegyi, a plébános ott fogták körül Simát a tiszpartra eső hadiszállás asztalánál. Jöttek a választók tisztölni és „örvendözni“ ide. S egyszer az ajtón föltornyosuló fejek közül előgurul egy kis tömzsi emberke feje, egy ős szittyá kunfej — sűrű, hosszú hajzattal és erős állkapczával — mondván:

— Mégengedjen a tisztétt Sima Ferencz országos követ ur, szóm vóna hozzá.

— Beszéljen bátya, szivesem hallom, — mondá neki a jelölt.

A voks kezeiben forgatván a kalapot, szóla ilyképen:

— Szavadzni még nem szavadztam, mert bátor tekintetes Sima Ferencz országos követünkre szeretnék szavadzni, de én igaz ember vagyok, abba is, hogy szeretném tudni, mi is hát az ur hitvallása? Mert azért, hogy nem tetszett programbeszédbe elmondani, hogy mihe tartja magát? Lénne szives kivilágosítani abbul, ha még nem sértöm, aztán ha égy hitön vagyunk, leszavadzok nyomba.

elnököljön ilyen közösügyes ünnepeken.

Ne értsen senki félre bennünket. E lap s az a párt, amelynek elveit képviseli, mindig hívei voltak a csuszás-mászástól szigoruan megkülönböztetett férfias loyaltásnak a magyar király iránt. Ezt bizonyítanunk sem kell. De az ellen kifogást kell emelnünk, hogy egy önmagát 48-as pártinak nevező képviselő — sőt egyáltalán magyar ember — ilyenféle osztrák-magyar ünnepeken részt vegyen, azokon elnököljön és német és magyar szövegű táviratokat küldjön a kabinetirodához.

Ha a Norderneyben, vagy bárhol időző magyarok összegyűlnek és ő felsége a magyar király névünnepe misét mondatnak, magyar nyelvű üdvözlő sürgönyt küldenek a magyar apostoli királynak s annak tiszteletére bankettet rendeznek — csak helyeseljük eljárásukat. Ámde az ilyen közösügyes loyaltást a legélesebben elítéljük.

Mi lesz belőlünk? Külképviselőtünk nines. Az ugynevezett közös külképviselőben csak az 1867-iki kiegyezési törvényben meghatározott közjogi állapot sem domborodik ki. Épen ezért a külföld — méltán — azt hiszi, hogy Magyarország épen olyan tartománya az osztrák császárságnak, mint akár Galiczia, Bukovina, vagy bármelyik. Külföldi nagyobb városokban, ritka kivétellel, osztrák-magyar egyesületek alakulnak s így ezek sem fejezik ki azt, hogy van önálló magyar nemzet — ha állam nines is tényleg, — mert épugy alakulhatnak osztrák-cseh, osztrák-dalmát stb. egyesületek.

És amikor ilyen zavaros fogalmak vannak felőlünk elterjedve a külföldön, akkor előlái Bartók Lajos, aki az Úr 1892-ik esztendejének kezdő két hónapjában a függetlenségi és 48-as párt jelöltje volt, majd nem sokára, alig került meg a halovány hold egyszer a földet, az Ugron-féle 48-as programmal Kecskemét város alsókerületének országgyűlési képviselője lett, segíteni az osztrák nagykövetségeknek és konzulátusoknak s az osztrák-magyar közösügyes egyesületeknek.

Szomorú jelensége ez az Ausztriával való közjogi helyzetünknak, érdeklő figyelmünk és érzékenységünk hanyatlásának és a csuszó-mászó loyaltás túltengésének.

Vajjon mi különbség van Bartók Lajos ezen cselekedete s azon tény között hogy Janicsáry Sándor kormánypartí képviselő bresztovaezi kastélyára akkor, midőn a közöshadsereg tisztjeit megvendégeli, kitzüeti a fekete-sárga zászlót?

A jelölt nyugodtan hallgatta meg a voksot. Hock János ódalba bukta Simát: Na Feri, állj elő a programbeszéddel!

S ugy lön. A jelölt az ünneplés akatushoz illő komolysággal szólt a tamáskodó voksokhoz.

— Csukja be bátya az ajtót és foglaljon helyet. Az ajtót betette a jeles atyafi, aztán odaállt a szoba közepére levett kálappal.

Sima pedig az asztal mellől fél óráig tartó programbeszédet mondott neki.

A hatás: a voks földhöz vágta a kálappját, kiáltván lelkesen:

— No, most mögyök voksolni tekintetes Sima Ferencz országos követre. Harmincz ad magammal.

Állítólag ez a harmincz voks lett volna a Kazaly-párt — tartalék-csapatá.

Igy esett a követválasztás Tápén az idén — harmadszor...

És a szelid választás történetének épen a hegyibe akarom szurni a pontot, hogy ezzel vége, mikor éktelen, ordítás zugása ütődik a redakció ablakához.

Hm, na ez csattanósan végződik, gondoltuk és fölgráltunk. Semmi kétség, Tá-

Szépen haladunk! Az egyik képviselő honn, a másik külföldön keresi ilyen uton az osztrák barátságot!

Pedig példát venettek volna Apponyi Albert gróftól, akit pedig Bartók ur annyira tisztel. Ő Wörishofenben tisztán magyarokkal, kiket e kis bajor faluban nemzetiszegélyü falragasz hívott össze, magyar isteni tiszteletet, magyar bankettet rendezett István király napján s beszélt a magyar haza függetlenségéről...

És ne higgye senki, hogy Bartók Lajos nem tudja, hogy mit cselekszik? Forgassátok át a „Bolond Istók“ évfolyamait s majd meglátjátok, volt-e valaha valaki, aki annyi zor, oly élesen szemére lobbantotta Jókai Mórnak, hogy ő a „tágabb haza“ polgára, közösügyes udvari poéta, akit le is rajzoltatott mint szintjátázó chameleont, nyakában két kulacsos, egyiken a magyar, másikon a kétféjű sasos czimer ékeskedvén!

No hát Bartók így eljuthat Jókaihoz, akiktől pedig állítólag épen ezek miatt vált el.

Bartók Lajos e tényével is igazolta lapunk álláspontját, melyet ez elfoglalt, mióta alsókerületünkben képviselőül jelölték. Bartók Lajos jellemes férfi, kitünő költő — de politikai érzéke nines. És épen ezért, mint férfit nagyrabecsüljük, mint költőt örömmel üdvözljük Parnassus ormán — de a politikus Bartókból nem kérünk.

Mert ha ilyen érzéketlenséggel marad a politikai téren, ugy biztosítjuk, hogy ez uton haladva, az Isten kegyelme sem menti meg attól, hogy Bécsből fekete-sárga szalaga érdemrendet ne kapjon a mellére és — minden magyar választókerülettől utilaput a talpára...

A tápéi választás.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Ebben a választói szezonban ma történt meg Tápén a harmadik választás. Nem mintha szükség lett volna rá, hanem mert néhányan a felsőbb régiókból ugy akarták.

A most már harmadik képviselő-választás ma délelőtt kilencz órára volt kitűzve. Meg is tartották a kitűzött órát. Pontban kilencz órakor már a zöld asztal mellett ült Csató Zsigmond, a választási elnök s Zsarkó Ferencz, a választás jegyzője. Két jelölt pályázott a mandátumra:

péról zug a vihar. A választók kitörtek, bizonyosan a „külön tudósító“ szedelőzködött, az ablakok kísértetiesen zörögtek.

Mit kell hallani az idefűlő országnak? Mi történt?

A választók lázongnak talán...dehogy is, a szegedi rendőrség estemporizál.

Ugyanis a szegedi főkapitány, aki hivatalba lépése óta többször elárulta hajlandóságát a Thaiszkodás iránt, értesülvén hogy Tápén semmi nihilista skandalum nines esett, így kiáltott föl:

— Mit, hát ez a harmadik választás skandalum nélkül történjék meg? Ha nines csináltak Tápén, majd csinálók én Szegeden skandalumot.

S leszedvén a fejét az ő lovas és gyalogos seregének, ráuszította a jámbor, békés kunokra, ugy, hogy forrongásba esett a nagy kravalltól az egész város.

Meg kell hagyni, hogy ügyesen rendezte a skandalumot. Mert hát ő nem fél az istentől se, mivelhogy ő kinevezett tisztviselő.

Sok mindenre alkalmas is az az ugynevezett hivatalos hatalom, ha tapintatos ur kezébe van.

— Csi.

dr. Kazali Imre kormánypárti és Sima Ferencz, az Ugron-párt jelöltje. Csodálatos, hogy mindkét jelöltnek rendben volt a választói igazolványa, tehát szavazatra bocsáthatták a nagy számban megjelent és a cserdörök által a választás végéig szoros glédában tartott polgárokat.

Kazali Imre bizalmi férfiai Kovács Rókus és Berta József voltak, míg Sima részéről Horváth Gyula és Balogh János országgyűlési képviselők ellenőrizték a bizottság működését.

Simával Horváth Gyula, Hock János, Hévízi János, Issekutz Viktor és Balogh János országgyűlési képviselők jöttek be a kerületbe.

Kilencz órakor sorshuzás után döntötte el a választási elnök, hogy melyik párt szavazzon először. E szerint a Kazali pártiakat illette volna a szavazásban az elsőség, ha ugyan lett volna, aki a jogot felhasználja. Hárman-négyen vonultak be a terembe, hogy ráadják szavazatukat. Azután következtek a Sima pártiak, kiket a rendőrség tizenkint bocsátott be a terembe.

Igy folyt ez, míg csak véget ért a szavazás.

Tápé után Sövényháza, Dorosma, Algyő, Sándorfalva, Horgos és Kistelek következtek. A nép a forró napsugár perzselésében mindaddig kitartott, míg csak el nem vették szavazatát.

Csend volt mindenütt. A nép kedélye oly nyugodt volt, mint a tenger tükre az apályban. Ez nem is csoda, biztosra vette azt az eredményt, melyet erre fél hat órakor mutatott be az elnök.

Az eredmény.

Délután három órakor, midőn már a bejött polgárság jól felszaporodott s valamennyien leszavaztak, az elnök kihirdette az eredményt.

Eszerint Sima Ferencz 654, Kazali Imre dr. pedig 31 szavazatot kapott. A záróra alatt alig szavazott egy pár ember.

Van ebben az óriás aránytalanságban valami tanulság is. A kormánypártnak nincs mit keresni a tápéi kerületben még akkor sem, ha Ugron-párti képviselővel áll szemben.

Az eredmény kihirdetése után a Sima-párt dalolva és zene mellett ment Simához, egy a falu végén levő vendéglőbe. Az újonnan megválasztott képviselő beszédet intézett a néphez, nem különben Hock János is, kinek csillogó nyelvezete s magyaros ékesszólása ma is megtette a hatást. Szóltak még a többi képviselők is s beszédeikkel mindnyájan nagy hatást értek el a lelkesült közönség előtt.

Rendőrségi erély.

Rainer József főkapitány, akinek a tápéi választáshoz voltaképen semmi köze sincs, a multkoriban, az elhalasztott választás alkalmával is kimutatta, hogy nem rokonzenévez Simával és pártjával.

Ez gusztus dolga. A főkapitány ur tehet amit akar, de ne használjon föl minden kínálkozó alkalmat arra, hogy kimutassa kicsinyességét.

A multkor csak Horváth Gyula személyes felelősségére bocsátotta be a Tápé-ről jött tömeget Szegedre az Európa szálló elé. Akkor már elmondtuk ítéletünket a falusias eljárásról, most azonban még czífráiban cselekedett a főkapitány ur.

A tápéi kerület függetlenségi pártja nevében Temesváry Antal nyugalmazott aljárásbíró, Hegyi Antal csongrádi plébános s Tóth Kálmán tegnapi főkere-

ték Rainer főkapitányt hivatalos helyiségében s fölkérték, hogy a kisteleki, dorosmai és horgosi választóknak engedjen szabad átmenetelt a városon a mai napra.

A főkapitány erre kijelentette, hogy a városon való átutazást a választóknak olyan formában, — körmenetben — mint a multkor, sem miszin alatt se engedi meg. Azt sem engedi meg, hogy Simáék nyilvános helyen beszédet tartsanak. Keressenek maguknak egy vendéglői udvart vagy magánhelyiséget s ott beszéljenek a néphez.

Temesváry, a küldöttség szónoka nem elégedett meg ezzel, hanem magyarázatot kért. A főkapitány ur a közrendre és a közlekedési akadályokra hivatkozott. Hogy azonban a mult átvonulás alkalmával csak valamennyire is meg lett volna zavarva, vagy csak egy perczre is fönnakadt volna a közlekedés, ezt még a főkapitány ur se állíthatja.

Ma aztán szóbeli rendeletét írással töltötte meg. Ezt kidoboltatta a tápéi utcákon s elküldte az ott levő képviselőknek is.

A jeles okmány így szól:
12386/892.

Hirdetmény.

Miután a tápéi választókerület polgárai f. évi augusztus hó 11-én a választás színhelyéről hazatértökben városunkon keresztül csoportosulva engedély nélkül menet rendeztek s a legélénkebb forgalmu köztéren párt, illetve népgyűlést tartottak s ez alkalommal nyilvános beszédek is mondatk, hasonló esetek elkerülése végett e város polgárai nyugalma és békéjének, nemkülönbén a közrend, közcsend és közforgalom biztosítása és megóvása czéljából a törvény és helyhatósági szabályrendelet adta jogomnál fogva a tápéi kerület választó polgárainak f. évi augusztus hó 29-ik napján a választás színhelyéről városunkon való hazatérésüket illetőleg a következőket rendelem:

1. Dorosma város mindkét párti választó polgárainak kocsin vagy gyalogosan való átke-lésükre a tápéi sorompótól a felső-tiszaparti utrészre a nagy-körutig, a római, brüsszeli és párisi körutak s a budapesti sugárut jelölte-tik ki.

2. Ugyanezen utvonalon lesznek átmenen-dők azon horgosi választó polgárok, kik vonat-tal szándékoznak hazatérni.

3. A kocsikon utazó horgosi választó pol-gárok a tápéi vám-sorompótól a felső-tiszaparti uton a kis-körutig, innen a kis-köruton és szabadkai sugáruton át lesznek hazatérendők.

4. Azon kisteleki választó polgárok, kik vonattal jöttek és szándékoznak vissza utazni, azok a tápéi vámsorompótól a felső tiszaparti uton a Stetánia-sétány mentén, hid-téren, iskola-utcán, Gizella-téren és a boldogasszony-sugáruton a szegedi államvasuti indóházig vezető utvonalon lesznek hazatérendők.

5. A tápéi kerület többi választó polgárai pedig a város belterületének érin-tése nélkül, avagy a főmeghatározott utvo-nalnak egyikén lesznek hazatérendők.

Egyáltalában pedig tiltatik mindkét párti választó polgároknak menetekben való átvonu-lásuk a város területén vagy bármely köztéren vagy helyen való csoportosításuk, nemkülönbén bárkinek ez alkalmából nyilvános beszédek tartása.

Akik a föntebbi rendelkezések ellen vé-teni fognak, azok karhatalom alkalmazása mel-lett annak folytatásában megakadályoztatni, va-lamint ellenük a megtorlás iránt a tevébbi lé-pések megtételni fognak.

Miről a tápéi választó-kerület polgárai Tápé község elöljárósága által dobszó mel-letti kihirdetés után, ugy mindkét párt elnök-ségei jelen hirdetmény kézbesítése mellett ér-tesítették.

Szegeden, 1892. augusztus 29.

Rainer József, főkapitány.

A főkapitány ezen eljárása is bizonyítja, hogy a Zsilinszky iskola Szegeden se tévesztette el hatását. A miért valaki a Tá-péi kerületben választó, ez még nem ok arra, hogy Rainer főkapitány utját állja, ha akár

egymagában, akár vele egy párton álló polgár-társaival jogai gyakorlása végett békésen halad, mert ha pl. vásáros nép, vagy eset-leg egyéb czélú sokaság akar a budapesti-sugáruton átvonulni, bizonyára senki sem tartja szükségesnek, hogy a főkapitánytól erre engedelmet kérjen. Az ilyen nagyhangu intézkedések arra alkalmasak, hogy a jelen-téktelen dolgokat fölfújják vele. Értelme lett volna egy készülő néplázadás megelő-zésekor, de most egyike volt ez azoknak a tapintatlanságoknak, melyek veszélyes kö-vetkezményűek szoktak lenni. Horváth Gyula ezt a rendőri tulbuzgóságot Szögyény-Marich László h. belügyminiszternek nyom-ban megsürgönyözte.

Az erőszak.

Azt hittük, hogy már befejeztük a vá-lasztásról irt cikkünket, mikor szerkesztő-ségünk ablakán behatolt az éljenzéssel ke-vert jajgatás, sikoltozás, melyet a rendőrség lovainak patkói idéztek elő. A szegedi rendőrség alaposan beremekelt mai muszka-szabásu intézkedéseivel. Egy tömegre, mely jó részben asszonyokból és gyermekekből áll, rárohanni s könyörület nélkül ütni-vern-i mindenkit, aki utban akad, ez már több, mint amennyit eltérni képes emberi türe-lem. A főkapitány ur, ki az egész vértlázító komédiát rendezte, meg lehet elégedve mély-séges bölcsességével, melylyel előre kieszelte a történeteket.

Előre tudta a főkapitány, mi fog tör-ténni, különben nem gondoskodott volna csendőrségről Szeged város területén és nem kért volna eleve honvédséget a vidéken levő helyőr-ségből.

A főkapitány tudta, hogy ma botrány, zavar, anarchia lesz Szegeden és ebben nincs semmi ördögösség. Hiszen ő esi-nálta, ő készítette elő maga. Nem is lehet-tett volna szebben megvetni az ágyát egy vérengzésnek és hogy az nem lett belőle, az már nem a szegedi rendőrség érdeme, hanem a közönségé, mely elég higgadt volt eltérni a közköltségen rendezett brutafitást.

Ha egy gondolattal izgékonyabb ma Szegeden az a pár vidéki és sokkal több szegedi ember, kiket tulnyomólag a vélet-lenség, a kíváncsiság, vagy a dolguk hoz-zott a Klauzál-térre, nem lett volna többé a főkapitánynak, és az ő táborkarát képező alkaptányoknak, jegyzőknek és biztosok-nak annyi erejük és hatalmuk, hogy meg-állítsák a botorul előgördített követ és folyt volna Szeged utcáin a vér azon nagy európai kérdés miatt, vajjon szabad-e itt Sima Ferencznek beszélni vagy nem.

Kezdve azon a hirdetményen, amit ki-adott ma a főkapitány, szemben állunk egy szinte megmagyarázhatatlan egyentelenséggel. Mintha csak mulatni akarta volna magát a rendőrség az unalmas nyári saisonban, mintha utánozni akarná a háborusdit játszó katonákat, tudatosan és czélzato-san előkészítve a parancsot.

Olyan ez az egész dolog, mintha Szent-séről intézték volna a megyeházáról. Mintha csak Albertényi lenne itt a főkapitány, aki megcsinálta a multkori stiklit Tápén. Ahoz méltó egészen, amit rendezett a sze-gedi policzia, és az is lesz az eredménye. Hir-hedt lesz a rendőrségünk is, amint a tá-péi elnök és mint az az egész had, mely a politikát abban keresi, ha brutális és erő-szakos.

Szegednek semmi szüksége sem volt arra, hogy ezzel a mai botránnyal kenje

be a nevét a rendőrség, és nem lesz képes megfelelni ezért a főkapitány, ha számadásra vonják. A mai esetben annál is inkább nem, mert semmit se akart megtámadni senki. Esze ágában se volt senkinek a jelenlevő képviselők közül, hogy beszéljen, ha tették, úgy azt a rendőrség tapintatlansága utólag erőszakolta ki.

Be tud-e számolni a főkapitány különösen arról, hogy elég vakmerő volt csendőrséget igénybe venni? Mert azt talán ő tudja legjobban, hogy a csendőr nem várhatja be parancsnokának és a főkapitány urnak rendelkezéseit, ha odajut a dolog, ami minden utcza zavargásnál megeshetik, hogy egy meggondolatlan suhancz, mondjuk: követ dob reá.

Egy eldobott kő elég lett volna ma arra, hogy a csendőrök bele löjjenek a Klauzál-tér tömegébe, melyben ott volt kíváncsi nézőnek Szeged intelligens társadalma. Hiszen nem tudhatta senki, hogy a tápéi választók átvonulásából háborút csinál a szegedi rendőrség, mely, kialakva a mai meleg nap izgalmait, szégyenkezve fog visszagondolni a botrányra, melynek ő maga volt legfőbb okozója.

A rendőrség hőstettéről a következő tudósítást veszszük:

A ma megejtett tápéi választás után a választók nagyrésze csendesen elszlott haza. Egy kisebb rész azonban Szegedre kísérte Sima Ferenczet, ki képviselő társai és Hegyi Antal csongrádi plébános társaságában hajtatott az Európa-szállóban lévő lakására. Mikor a néhány kocsiból s kevés gyalogból álló menet a nagykörut-hoz ért, minden oldalról lovas és gyalogrendőrök rohanták meg őket s Molnár rendőrbiztos kijelentette, hogy a főkapitány rendeletéből nem engedi be a menetet a városba. A menet azért tovább akart jönni, erre a lovas rendőrök galoppban neki vágta a tömegnek, s ütötték verték akit csak találtak. Hasábokat lehetne írni arról a brutalitásról, amivel ez a botrány végbement. Súlyos vád terheli a rendőrséget, hogy egy Farkas Antal nevű ácsot úgy fejbe vágott, hogy azonnal összeesett. A nép egy része erre elszlott, a másik bekísérte Simát s folytonosan éltetve, állást foglalt az Európa-szálloda előtt, ahol Balogh János orsz. képviselő tett kísérletet, hogy szóljon a néphez.

A szentesi képviselő azzal kezdte volna beszédét, hogy „azon város rendőrsége, melyet az ország és a világrész emelt föl, a magyar vendégszeretetet porba tiporta.”

Itt már a lovasrendőrség lépett közbe, a főkapitány parancsára és a Klauzál-téren mindinkább szaporodó tömeg közé vágatva, zárt sorokban, kimélet nélkül megüsztitotta a vonalat, melyen a lovak patái dolgoztak és az oldalt haladó gyalogrendőrök botjai, durvaságai

Közvetlenül az Európa-szálló körül meg is tisztult erre a tér, de a tér ellenkező részein, a körülfekvő utcákban nagy csoportokba verődött a közönség, éljenezve egyegy képviselőt és lekialtva a rendőrséget, mely a részletekben is tultett ma önmagán.

Saját szemünkkel láttunk olyan esetet, melyekért nem a letartóztatott ártatlanok,

hanem a rendőrség érdemli meg a fogságot. Egy fiatal embert négy rendőr hurczolt a földön, egy másikat pedig gazdája üzletéből hurczoltak ki a rendőrök. Elfogatások is történtek. Erdélyi Mihály, Domokos István és Langenfelder József estek börtönbe a rendőrség önkényes durvasága miatt. Nyolcz lovasrendőr Molnár biztos vezetése alatt nyargalva járta be a Széchenyi- és Klauzál-tereket s káromkodva rohantak a tömegre, melyben hogy súlyosabb sérülés nem történt, az csak a szerencsének köszönhető — Mikor a rendőrök már elfáradtak az öklelőzésben, csendőrök jöttek helyükbe, ezek puska tusával és szuronyal mentek a tömegnek és még szép tőlük, hogy tartózkodtak a fegyver használatától, amihez joguk lett volna.

Maga a rendőrség készítette elő a botrányt és nem a nép. Ha nem küldi rájuk fogdmegeit, elszlott volna szép csendesen a tömeg, mint máskor s nem kellett volna elfogni egy csomó embert, kinek csak az a büne, hogy az utcán volt.

De a rendőrség úgy akarta, hogy legyen egy kis heccz és mindenkire ráküldte legényeit, aki valahol az Európa körül járt. Dr. Babó Emil országgyűlési képviselőt szuronyal támadta meg egy csendőr, Horváth Gyulát pedig, aki egy sarkon állott, kvalifikálatlan kitejezésekkel inzultálta egy rendőr s több előkelő hölgy, ki véletlenül arra járt, könnyezve panaszkolta el, hogy a rendőrök gorombáskodtak velük.

Kilencz óra estig tartott a zavargás a policzia kegyelméből, mert végre is a közönség csinált rendet. Hazament és ott hagyta a gyalog- és lovas Andrásokat, akik maguk is érzik, hogy most az egyszer csúfot vallottak nevetségessé nagy erélyükkel.

Ujdonságok.

— aug. 29.

Tájékoztató.

Szept. 3. Az államvasutak alkalmazottjainak dal- és táncestetélye az ujszegedi vígadóban.

Szept. 17. Ujonczok tánczvigalma a Bálónál.

— Kossuth iratai befejezve. Helfy Ignác orsz. képviselő értesítette az Athenaeumot, hogy Kossuth Iratai IV-ik kötetének utolsó kéziratával elindult Turinból. Augusztus 25-én, Lajos napján kapta meg Helfy a kéziratok befejezését, de mert utközben Venczeben s Görzben kiszáll, csak 2—3 nap múlva lesz itt vele. Kossuth iratai — természetesen megszakítással — 12 éven át készültek, mert 1880-ban jelent meg e nagybecsű mű első kötete. A budapesti ügyvédek közt már megindultak az aláírások arra az indítványra, hogy Kossuth Lajost 90-dik születésnapja alkalmából a budapesti ügyvédi kamara disztagjává válaszsák.

— A Baross Gáborné háza. A hercegprimás Baross Gábor özvegyéne Esztergomban egy, az érsekség tulajdonát képező házat ajánlott föl, amelyben a nagynevű miniszter özvegyének és családjának kellemes lakása lesz. A miniszter özvegye az ajánlatot elfogadta és már legközelebb ide fog költözni. A közönség körében általános az öröm, hogy a megboldogult Baross családját körében üdvözölheti.

— Németh József püspök, mint értesülünk, házi orvosának, Mály dr.-nak tanácsára, egészségének teljes helyreállítása végett négy heti üdülési utra ment. Először is meglátogatta Battonyán édesanyját és tesvé-

rét, Németh Sándort, aki ott plébános. Onnan azután hosszabb időre Rohitschba utazik. A vikáriusi teendőket távolléte alatt Dobó Miklós apátkanonok fogja végezni.

— A nagyváradi ut bejárása. A szegedi nagyváradi ut közigazgatási bejárása ma délelőtt megtörtént. A tanács részéről, a polgármesteri hivatal képvisletében is ott volt Szendrey Pál tanácsjegyző, a mérnöki tisztség részéről Tóth Mihály és Simák mérnökök, a város képvisletében dr. Ivánkovics főügyész és Koczor első alkapitány. Az érdekeltek közönsége képvisletében nem jelent meg senki sem. A polgármester el fogja fogadni a helyszínelési utirányt s a kisajátításra vonatkozó dolgokat az erre főnnálló törvények alapján intézik el.

— Honvédeink a nagygyakorlaton. Már maholnap végzik a közös katonák a keserves, napszúrásos nyári háborusdit, hanem a honvédség csak most kezdi, tehát valamivel jobb dolga lesz, talán végre is megszűnik már a rettenetes hőség. Hiszen itt van szeptember. A Pécs környékén megvívandó honvédségi nagygyakorlat színhelye felé már megindultak csatározva minden irányból a csapatok. A szegedi ezred három zászlóaljja Babós ezredes vezénylete alatt ma kora reggel indult utra. Természetesen hosszú stációkat tartanak a csapatok, a szokásos előgyakorlatokat tartva. Az ezred Dorosma alá vonult, ahova a becskerekai zászlóalj már tegnap este megérkezett. Itt egyesülve megindultak az ezredgyakorlatok a síkságon. Az első nap roppant keserves volt a fölujuló, fojtó hőségben és a fölvert porban. Az 1700 emberből, mint értesülünk, csak kettő dőlt ki, de ezeknek sincs komoly baja. Az ezredgyakorlatok eltartanak Dorosma előtt (ahol ma véletlenül, de jó szatiraképen — közel estek a tápéi képviselőválasztáshoz) szeptember 7-ig. Ekkor az ezred vasuton Zomborba szállitódik, hogy részt vegyen az ott folytatandó dandárgyakorlatokon, melyek Bakonyi Károly ezredes, dandárparancsnok vezénylete alatt 13-ig fognak tartani. A szegedi ezreden kívül a szabadkai 52-ik gyalogezred és a kecskeméti 4-ik honvédhuszárezred vesznek részt. Befejezetvén itt a csata, a dandár 13-ikán kel át Batinánál a Dunán és az őszi hadgyakorlatok színhelyére, Pécs alá vonul és bevárja ott a további rendelkezéseket. A szegedi ezred és ezzel együtt az egész dandár a nagyhadgyakorlaton az ütköző hadtestek egyikének tartaléka lesz. Az őszi honvédségi nagy hadgyakorlat egyike lesz az eddig tartott őszi háborusdik legnagyobbikának. Egész seregek állnak itt szemben egymással. Összpontosítva lesznek az alföldi ezredek kívül a budapesti, pécsi, az összes dunántuli honvéd-ezredek, és az összes horvát honvéd-hadtestek.

— Uj vasut a szomszédságban. A szentes-vásárhelyi vasut építési szerződését f. hó 26-án délen irták alá: az építő bizottság kiküldöttei és Gfrerer Miklós és társa építési vállalkozók. A szerződés már be is mutatott a kereskedelmi minisztériumhoz és a vállalkozó műszaki közgei holnap hozzá fognak a részletes tervek kidolgozásához, valamint a vonal profilizálásához. A vasutat a jövő évi május hó végén köteles a vállalkozó a forgalomnak átadni.

— A kegyelet. Még volt írva, hogy Aradi Gerőt szép csendben, távol a kegyelet forrasától az oraviczai hegyi temetőben helyezték a család tagjai örök nyugalomra. Most azt írja egyik nagyváradi lap, hogy Aradit nem kívánsága ellenére, hanem azért temették el Oraviczán, mert egy hátraha-

gyott levelében azon kívánságát fejezte ki, hogy ott temessék el, ahol meghal. Lehet, hogy van ilyen levél, de olyan levél is van, de nem is egy, mely arról szól, hogy Szegedre kívánczolt az elhunyt igazgató örök nyugalomra, de ha nem is volna irás arról, van Szegeden elég élő tanu, aki előtt a megboldogult sokszor kifejezte azt az óhaját. Különben sokaknak, a család szegedi tagjainak is megnyugvásul fog szolgálni az elhunyt fiának azon szándéka, hogy atyja holttestét később Szegedre fogja szállíttatni.

Az elhunyt érdemes magyar szinigazgató emlékére Nagyváradon a református templomban gyászisteni tiszteletet tartottak tegnap, melyen a társulata összes tagjai megjelentek.

A gyászbeszédet nt. Csák Máté tartotta s szívhez szóló s emelkedett beszédben emlékezett meg az elhunyt igazgatóról, kiemelve, hogy mennyit küzdött ő, a szeretett igazgató, a legválságosabb időben az elnyomatás napjaiban a honért, nemes eszméért, de legfőképp a magyar nyelvért. Volt idő — fejezte be a szép beszédet, midőn a magát magyarnak saját hazájában alig volt szabad magyarnak neveznie. Midőn nemcsak szívünkre s lelkünkre, de zengzetes nyelvünkre is békót vert az önkény; s csak a szorongás között kisajtott sóhaj, s az arczon alá perdülő könnyek árulták el, hogy belől élet vao. S ekkor őrizni, ápolni eme magános kincseket volt neki is dicső hivatása. Ezután egy szép gyászdal fejezte be a gyász istenitiszteletet.

— **Bucsurá.** A nagy-radnai zárandokolásra készülnek az Alföld népei. A szegedi bucsusok részére rendelkezésre fog állani külön kedvezményes vonat. Ez a bucsus vonat szeptember 6-ikán délelőtt 10 órakor indul a Rókus állomás pályaudvarából. A vonat aznap délután érkezik Radnára, ahonnan vissza Szegedre szeptember 8-ikán délelőtt 12 órakor indul és este 7 órára hazaérnek az utasok. Menetdíj oda és vissza 3 frt.

— **K betű.** A mai választáson kikiált a választók közé a jegyző:

- Van e még K betű?
- Az utolsó sorból jö meg a felelet.
- Van!
- No gyék kend elé.
- A polgártárs eléczammog.
- Mi kő?
- Hogy hívják?
- Csák.

— **Öklelődző gyűlésezők.** H.-M. Vásárhelyi levelezőnk értesít bennünket a következő épületes történetéről: Viharos és skandalummal végződő közgyűlése volt f. hó 28-án d. u. 4 órakor a helybeli zsidó hitközség képviselő-testületének. A pap a múlt hónapban állítólag bejelentés nélkül fürdőbe utazott el, illetve nem az elnöknek, hanem csak az alelnöknek jelentkezett. Ezt használták föl ellene azon hitk. tagok, kik a papra haragudtak. Feleletadásra szólították föl és a pap nyilatkozott is. Ezt a nyilatkozatát tárgyalta tegnap a közgyűlés, hol a papnak nagy partja támadt és zajos jeleneteket rögtönöztek. Egyik rész, a kisebbség támadta meg a papot, a másik védte és pedig oly vehemensen, hogy végre tettelességre került a dolog, mely alatt Brunner Adolf gabnakereskedő Groszmann Adolf kereskedőt tetteleg bántalmazta, ugyanigy Donáth biz. tag egy Weisz nevű hitsorsosával kapott össze és ha az elnök föl nem oszlatja a gyűlést és az alelnök szét nem választja a viaskodókat, a közgyűlés ökölrel kapacitálta volna egymást. Az eset mindenesetre elítélendő s a dolognak alighanem a szegedi törvényszéknél lesz folytatása.

— **Szerencsétlenség a kocsitolásnál.** A szabadkai állomás rendező-pályaudvarán Andrasits Mátyas többed magával kézzel való kocsitolással volt elfoglalva. De ezt oly ügyetlenül végezte f. hó 25-én, hogy a „pufferek“ közé szorult. Felső jobb lapoczkája súlyosan megsérült. A közkórházba szállítva van, rendőrileg kihallgattatott, képes volt még tökéletes ép eszmélettel előadni, miszerint a rajta történt szerencsétlenségnek kizárólag ő maga az oka. Felgyógyulása kétes.

— **Kolera-nosztrasz Csongrádon.** Mint Csongrádról értesülünk, ott a napokban egy polgár gyanus tünetek közt betegedvén meg, a megbetegedésről nyomban jelentés tétetett a vármegyéhez. A vármegye helyettes főorvosa, dr. Pollák Sándor sürgős jelentést kért be a csongrádi községi orvostól és a jelentés be is érkezett. E szerint az orvosi vizsgálat konstatálta, hogy a megbetegülés kolera-nosztrasz volt, ami különben évente szokott szórványosan előfordulni, úgy, hogy aggodalomra egyáltalán nem ad okot.

— **Kifogták.** Karácsony György postaszolga holtteste, aki tegnap belefult a Tiszába, ma megkerült holtan. Egy horgászó halászszerber piczéjére akadt véletlenül a holttest, az fogta ki. A halottat bevitték a kórházba.

— **Találtatott** már körülbelül egy hónap előtt a tarjányi szőlők aljában egy színházi látszó. A megtaláló parasztikus ember s csak mos kapott észhez, hogy ezt be kellene jelenteni. A tulajdonos átveheti a látcsövet a kapinyi hivatalnál.

— **VI. Tartós gyógyszer.** Fájdalmas csuznál a derék-testrészek és a forgó köszvényes bántalmánál a „Moll-féle francia horszesz és sóval való bedörzsölés“ sikerrel használtatik. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és cs. k. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban és anyag-kereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Tanügy.

Iskolai értesítések.

A szegedi nőpariskolában az új tanévre szóló beiratások szeptember hó 1-től kezdve d. e. 10-től 12-ig és d. u. 3—5-ig az iskola helyiségében (Tisza-Lajos-körut 58. sz. a.) eszközöltetnek.

Szegényebb sorsu, szorgalmas és jó előmenetelű növendékek teljes, esetleg fél tandíjmentességben részesíttetnek.

Bővebb értesítést a fentjelzett órákban készséggel ad

az igazgatóság.

A szegedi ágostai hitvallású evangélikus népiskolában (Osztrovszky-utca 5. sz.) jövő 1892/3. tanévre a beiratások augusztus hó 31-től, szeptember 4-ig bezárólag, délelőtti 8—11, délután 2—4 órák között eszközöltetnek.

Színház.

Az új igazgató programja. A színház új igazgatója, Somoogyi Karoly, a közeledő színházi idényre eddig nem kevesebb, mint huszonnyolcz eredeti és fordított újdonságot szerzett meg s ebből tizenkettő énekes darab.

Ami az igazgatóság programját illeti, kiemelendő, hogy a magyar szinirodalom művelésére különösen nagy súly lesz fektetve, s nem csak a legutóbbi évek reper-toár-darabjait, hanem Vörösmarty, gróf Teleki, Jókai, Szigligeti, Csiky, Dobsa, Rákosi, Dóczi és Toldy István régibb kitünő műveit is fölvetve a műsorba. E szerint ezek az előadások bizonyos irodalom-történeti érdekességgel is fognak birni.

A népszinművek, — melyeknek Szeged-

den mindig megvolt a közönségük — szintén gondos ápolásban fognak részesülni, s minthogy az utóbbi években kevés marandó becsüművet produkáltak népszinmű-iróink — az igazgatóság egymásután fogja színre hozatni új betanulással Szigligeti, Szigeti, Csepreghi, Tóth Ede és Rátkai igazán magyaros és tartalmas régebbi műveit

Ami a külföldi drámai műveket illeti, az újdonságok mellett — követve a nemzeti színház példáját — új betanulással föl fogják eleveníteni Sardau, Dumas, Augier, Coppé-e, Feuillet, Ohnet, Paillerson, Barrière legjelesebb s Szegeden évek óta nem adott darabjait. Ezek mellett a classicus estéket Shakespeare, Molière, Moreto és Schiller darabjai töltik be. A német szinműirodalom főképen vígjátékokkal lesz képviselve, s a legkedveltebb régebbi darabok szintén előadásra kerülnek reprise gyanánt.

Az énekes műveknél körülbelül ismételtetjük az imént elmondottakat, amennyiben néhány érdekes premiére mellett Suppé, Strauss, Offenbach, Zeller, Millöcker, Audron, Planquette és Lecoque régebbi elpusztíthatlan operettjei töltik ki a műsort. Érdekes vállalkozás lesz az, hogy Hunyadi László, Faust és Stradella operák szintén műsoron vannak Mascagni „Parasztbecsülete“ mellett.

Különben a részletes programot és bérleti fölhívást szept. 1-én teszi közzé az igazgatóság.

Somoogyi igazgató szeptember hó első napjaiban Szegedre jön, hogy a szükséges előintézkedéseket megtegye. A bérleti aláírásokat a régi módozatok mellett szept. 14-ig eszközli a színház nappali pénztár helyiségében.

Legujabb.

A király nem megy Galicziába.

Budapest, aug. 29. (A „Sz. N.“ er. t.) A király, mint egy bécsi távirat értesít, lemondott lemergi utazásáról, tekintettel azokra a veszélyekre, melyektől mostanában egészségügyi szempontból tartani lehet. A király szeptember elsején Schönbrunnba érkezik.

Változás a czári kormányban.

Budapest, aug. 29. (A „Sz. N.“ er. t.) Pétervárról sürgönyzik: Megerősítik, hogy Vishogradszky visszalép és helyébe Wittét nevezték ki.

Vonatösszeütközés.

Budapest, aug. 29. (A „Sz. N.“ er. t.) Brüsseltől sürgönyzik, hogy az Ossudeból jövő gyorsvonat az Antverpeni személyvonattal összeütközvén, mintegy ötven utas súlyosan megsebesült, s több meghalt.

Gyanus oláh-küldemény.

Budapest, aug. 29. (A „Sz. N.“ er. t.) Nagyszébenből jelentik: Tegnap este Nagyszébenben a vasutnál oláh emberek különböző helyekre és különböző oláh nevekre föladtak hat láda küldeményt. Langer Bódog kolozsvári vasuti tüzletvezető véletlenül épen jelen volt. Feltűnt neki a dolog s a ládákat legott lefoglaltatta és átadta a politikai hatóságnak. A ládák tartalmáról biztos adatok nincsenek. Azt hiszik, hogy a magyarországi román diákok legutóbbi Replik-jének a példányai vannak a ládában.

Belgrádi események.

Budapest, auguszt. 29. (A „Sz. N.“ er. t.) Belgrádból sürgönyzik, hogy a haladópart központi választmánya tegnap Garasanin elnöklete alatt ülést tartott, hogy megbeszélje a megváltozott helyzet parancsolta intézkedéseket és a küszöbön álló választá-

REGÉNYCSARNOK.

AZ eltökélt fiú.

129 — Angol regény. —

Fordította: Tömörkény.

Később talán előhozakodik vele és zsarolni fogja.

Az a gondolat, hogy a papir esetleg nincsen megsemmisítve, mardosni kezdte a grófot.

Azután meg azt kérdezte önmagától, hogy mint nyugtalanítja ez? Még ha bebizonyítaná is a házasságát: a fiatal asszony meghalt már...

Teljesen szabad már. Azt tehet, amit akar.

Álmatlanul hanykolódott a fekhelyén. Mintha mindig Natalie halovány arcát látta volna.

Utoljára is az volt a dolog vége, hogy föluggrott az ágyából s kiáltozni kezdett:

— Roke! Roke!

A komornyik hamarosan előuggrott a mellékszobából.

— Parancsoljon.

— Csavarja föl a légszeszlámpát, Roke.

Miért sötétítette így be a szobát? Tudja, hogy nem tűröm a homályosságot. Így, most jól van.

Roke csak állott s várta a további utasításokat.

— Üljön le — mondá a gróf.

— Beszélni valóm van önnel.

A komornyik engedelmességedett.

A lord néhány pillanatra gondolkodott, hogy mit tegyen.

Azután látszólag egykedvűséggel mondta:

— Az elöbb miss Natalieről beszélt.

Mit akar vele. Ez juttatta az eszembe, hogy maga többször érintkezett vele. Sokszor eszembe jutott már, hogy hova lett az a papir, amelyet a Falcon-bridgeri templom anyakönyvből kitepelt. Azt önnek akkori utasításomhoz képest el kellett volna égetnie. Egészen biztos volnék, ha ez úgy megtörtént volna. De nem tudom, megtörtént-e.

A szolgál hallgatott.

— Igazán megsemmisítette?

Roke nevetni kezdett.

— Azok az urak, akik ott voltak — mondá — Sz. Endrey Paul és Nicola B. Iber elpusztultak már azóta. Pedig ezeken kívül nem volt más ember ottan.

A gróf dühösen kiáltott reá:

— Szemtelen kölyök! Hogy mer a szemembe nevetni?

— Nem tettem én semmit sem lord ur. Csakhogy az a véleményem, hogy némely dolgokat jobb, ha egymaga csinál az ember.

A gróf kiuggrott az ágyból: — Hogy érhet engem ez a piszkos czélzás?

— Igaza van, lord ur. Hiszen maga nem tette ki magát a veszélynek. Nem maga nyitogatta ki alkucsokkal az ajtókat és nem maga tépte ki a könyvből a lapot ott a templomban.

(Folytatása köv.)

Vizállás.

— aug. 27.

— aug. 29.

	Méter.		Méter.	
	0 felett	0 alatt	0 felett	0 alatt
M.-Sziget	0-36	—	0-34	—
Szatmár	0-16	—	0-20	—
Tokaj	—	0-59	—	0-64
Szolnok	—	0-44	—	0-62
Szeged	—	0-32	—	0-48
T.-Becse	—	0-23	—	0-39
Csongrád	—	0-80	—	0-96
Gyoma	0-63	—	0-57	—
Námény	—	0-80	—	0-91
Arad	—	1.11	—	1.14

Felelős szerkesztő: KULINYI ZSIGMOND.

Kiadótulajdonos: BÁBA SÁNDOR.

Nyilttér.

Mindazon rokonainknak, barátainknak és ismerőseinknek, akik felejthetetlen Emilia leányunk elhalálása fölötti megmérhetlen fájdalomunkat szives részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezután nyilvánítjuk leghálásabb köszönetünket.

Szegeden, 1892. augusztus 28-án.

Ifj. Simon István és neje.

Egy kitünő oklevéllel bíró

TANITÓNÓ.

ki az elemi és polgári iskolai tantárgyakon kívül a francia nyelvből, valamint a zongorából is oktatást adhat, néhány szabad órával rendelkezik még, melyeket betölteni óhajt. Czíme megtudható e lap kiadóhivatalában.

633-3-1

EGY URI NŐ

francia- és német nyelvből alapos tanítási órákat kíván adni.

Czím a kiadóhivatalban.

631-3-1

19,051/1892. sz.

627-2-1

Hirdetmény.

A felső-tiszaparton levő 1-6. számú, valamint a Tombác Mihály-féle mészégető előtt elterülő fatelep f. évi szeptember 1-én d. e. 9. órakor a helyszínein 1895. évi július hó 15-ig terjedő időre nyilvános árverésen bérebe fog adatni.

Miről az érdekeltek értesítettnek.

Szeged sz. kir. város tanácsa, 1892. aug. 22.

Dr. Lázár György,

h. polgármester.

Hazánk kedvelt és rendkívül szénsavdús

„Szántói savanyuviz”

kapható

a kutkezelőség által megállapított igen előnyös áron a SZEGEDI kizárólagos raktárban

Vajda Imre és Társa

gyógyáru- és savanyuviz kereskedésükben.

Kapható azonfölül minden fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Kérjünk csak „Szántói fröccsöt”.

431-40-30

19,843/1892. szám

628-2-1

Hirdetmény.

Az alsópusztai 4381 hódas dűlőbeli Dobó István és Furulyás János-féle 8 tkv. sz. 10 hold föld f. évi szept. 12-én d. e. 9. órakor a Csőtigyapjas Mihály-féle Lengyelhegyi 61 ut szőlő ugyanaznap d. e. 10 órakor az alsópusztai 4919 holdas dűlőbeli Gárdián Imre-féle 22. tkv. sz. 10 hold ugyanaznap déli 12 órakor, a Bakró Gárdián József-féle a. p. 4381 holdas dűlőbeli 7. tkv. sz. 10 hold, ugy a Tóth Pál és Tóth Vincze-féle 14. tkv. sz. 14 hold, valamint a 3. 4. 5. tkv. sz. 27589 hold ingatlanok f. évi szeptember hó 13-án d. e. 10 órakor, a Horváth Mihály-féle f. p. 4217 holdas dűlőbeli 55. 56. 57. 142. 143 144. tkv. sz. 60 holdas ingatlan f. évi szeptember hó 15-én d. e. 9 órakor a 124. tkv. sz. ingatlan pedig ugyanaznap d. e. 11 órakor, a f. pusztai 2614 holdas dűlőbeli 29 tkv. sz. Böröcz Antal-féle 10 hold, a Gombes Imre-féle 75. tkv. sz. 10 hold, végre 82. 83. tkv. sz. Csikós József-féle 20 hold f. é. szept. hó 16-án d. e. 9 órakor, a marostói városi heréshől 3 hold f. évi szept. 19-én d. e. 9 órakor a porgányi zsilip melletti 622 □-li terület pedig ugyanaznap d. e. 11 órakor, a csongrádi-sugarút rendezése folytán kimaradt területek a körtöltésen levő 178 □-li a kálváriai-ut melletti 622 □-li a francia-hegyi 1200 és 446/1600 hold, valamint a körtöltés előterében levő fásítások közei f. évi szeptember hó 20-án d. e. 9 órakor esetleg folytatva, kizárólagosan használatba fognak a helyszínen adatni.

Miről az érdekeltek ezennel értesítettnek.

Szeged szab. kir. város tanácsának 1892. évi augusztus hó 25-én tartott üléséből.

Dr. Lázár György,

h. polgármester.

15,585/1892. sz.

630-1.

Hirdetmény.

A hadiszolgálat alól fölmentett s a hadmentességi-díj fizetésére kötelezett egyének terhére az 1892. évre kirótt hadmentességi-díjakat kivetítő kivetéslajstromok az 1883. évi XLIV. t. cz. 18. §-a értelmében f. évi augusztus hó 31-től szeptember hó 7-ig bezárólag, a városi adóhivatal helyiségében 8 napi közszemlére kitétetnek.

Fölhivatnak tehát az illető díjkötelezettek, miszerint ebbeli adójukat megtekinteni és a kirovó ellen néteni észrevételeiket, illetve felszólamlásaikat és pedig:

a) azon adózók, kik a kivetéslajstromban tárgyalt adónemmel már a múlt évben megróva voltak, a lajstrom közzétételét követő 15 nap alatt,

b) azon adózók, kik a kivetéslajstromban megállapított adóval a kivetés évében első ízben rovattak meg, díjtartozásuknak az adókönnyveszkébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a m. kir. pénzügyigazgatóságához címelve vagy ott, vagy a városi adóhivatalnál benyújtani annyival is inkább el ne mulasszák, mert az elkésve beérkező fölebbezesések a törvény értelmében figyelembe vétetni nem fognak.

Szegeden, 1892. augusztus hó 28-án.

Dr. Fodor Károly,

adóügyi tanácsnok.

Hirdetmény.

Van szerencsém a t. földbirtokos és bérlő uraknak becses tudomására hozni, mikép itt Szegeden ujonnan berendezett műtrágya gyáramat f. hó 1-én nyitottam meg és azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy a legjutányosabb árak mellett egy, az eddig előállított műtrágyákat messze fölülmuló trágyaanyagot az ugynevezett

cs. és kir. szabadalmazott

CONCENTRÁLT és EMELT TARTALMU MARHATRÁGYÁT

bocsájtatok forgalomba.

E trágya magas phosphor és káli tartalmánál fogva bámulatos eredményeket mutat föl.

A mellett a trágyázás oly egyszerű és kényelmes, mikép e trágyát birtokain leendő használatra minden gazdának lelkiismerettel ajánlhatom.

Minták, használati utasítások, árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek szét.

620-15-2

Tisztelettel

Schuller Mór.

Becs 1873. Érdem- érem.	Budapest 1885. Nagy díszokl.	Zágráb 1891. Díszokl.	Es zék 1889. Díszokl.	N.-Palánkán 1887. Arany-érem	London 1878. Díszokl.
-------------------------------	------------------------------------	-----------------------------	-----------------------------	------------------------------------	-----------------------------

Csik József

csász. és királyi kizár. szabadalm.

első szerémi portlandcément- és vízhatlan mészgyár
BEOCSINBAN.

Központi iroda és raktár: Budapest V., Rudolf-rakpart 8. sz.

A t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő-közönség kényelmére

Felmayer Antal urnál Szegeden,

Maros-utca 24. sz. a raktárt tartok, hol saját gyártmányu

35

portlandcément és vízhatlan mész

folytonosan legjobb s egyenlő jó minőségben kapható.

Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldeték.

Páris 1867. Bronz-érem	Kecskemét 1872. Ezüst-érem.	Ujvidék 1875. Arany-érem.	Szeged 1878. Érdem-érem.	Trieszt 1883. Arany-érem.
------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------	--------------------------------	---------------------------------

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. kerület, külső vácz-ut.
Városi iroda és raktár: Podmaniczky-utca 14. Flók-raktár: Kerepesti-ut 77.

Gőz- és járgányseplő-készületek

számos első díjakkal kitüntetett

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék,

mélyítő- és egytetemes acél-ekék,
eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle

egyvasu ekék,

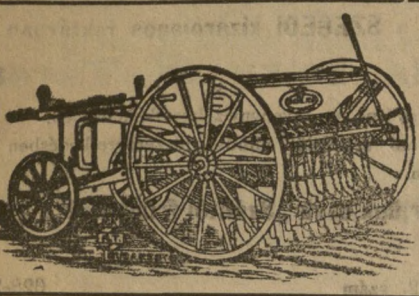
talajmivelő-eszközök,

valamint 165

Schlick-féleszab. HALADÁS

sorbavetőgépek.

Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek: Eredeti amerikai kévekötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszálgépek szállítható mezel vasutak stb. — Raktár Szegeden: Virág Sándor urnál. Előnyös fizetési föltételek. Legjutányosabb árak. Árjegyek ingyen és bérmentve.

Keil Alajos-féle Padlózat-fénymáz

(Glasur)

legkitünőbb mázó-ló-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára
1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr. 582-12-3

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára.
1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Beregi Lajosnál
Szegeden.

Iskolai értesítés.

Alulírott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy
1862-ben alapított

nyilvánossági jelleggel felruházott

ELEMÍ ÉS FELSŐ LEÁNYISKOLÁMBAN

a beiratások f. hó 27-én, az előadások pedig szeptember 5-én
kezdődnek meg.

Növendékek teljes ellátásra is elvállaltatnak, és pedig:
12 éven atuliak 350, ezen felüliek 400 frtért.

Harmincz év óta fennálló nőnevelő- és tanintézetemet
a n. é. közönség figyelmébe ajánlva, maradok

tisztelettel

Keméndyné Drucker Irma,

intézet-tulajdonos.

Tisza Lajos-körút 75. sz. saját ház.

621-5-2

A kigyó- és fekete-sas-utczák sarkán 4. és
18. sz. a. levő házanban

TÖBB BOLT ÉS KÉT LAKÁS

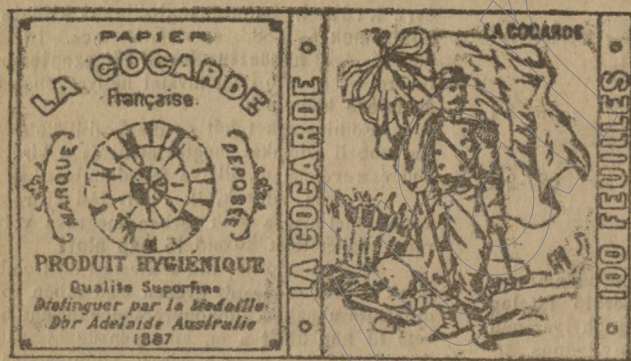
bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítással szolgál meghatal-
mazottam tek. dr. Pálmai Dezső ügyvéd ur (lak.
feketesas-utca 17. sz. a.)

632-3-1

Simonyi Tóth Julia.

Fontos cigaretta-szivókra!

A cs. kir. technologiai iparmuzeum beható vegytani vizsgálat után a

LA COCARDE

név alatt forgalomba hozott

garantírozott valódi francia
cigaretta-papírra

oly jóváhagyást hozott, hogy a vizsgálatra beadott „LA COCARDE” tel-
jesen ment az egészségre ártalmas anyagoktól, hamutartalmára és súlyára
nézve pedig

A LEGKITÜNÖBB ÉS A LEGJOBB.

A cs. kir. technologiai iparmuzeum
igazgatója:

Exner s. k.

A vizsgálatot teljesítő.

Dr. R. Godefroy s. k.

A vegytani ipar szakosztály előjárója

Dr. H. Ritter v. Perger s. k.

541-20-10

A jóváhagyás Dr. Eduárd Jugling cs. kir. jegyző által hitelesítettett,
az aláírások valódisága elismerttetett a cs. kir. törvényszék elnöksége ál-
tal Bécsben, valamint a császári ház és külügyek cs. kir. miniszteriumá-
nak iroda-igazgatósága által.

Ezen papír, mely kiváló jó minősége folytán az 1887. évi Adelaidi
jubileumi kiállítás alkalmával, valamint 1888-ban Sidneyben **arany**
éremmel lett kitüntetve, kapható az ugyanebből készített cigaretta
tokokkal együtt a főtűzsdében Szegeden, hid-utca, Milkó-palota.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-
jeggy, egy sas és MOLL A. sok-
szorosított cége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestba-
jok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés szék-
rekedésnél májbajok vértelenség, aranyér
és a legkülönbébb női betegségeknek. Egy ere-
deti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszer-
táraiban.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító
Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál keve-
sebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál fogva az ön Moll-féle Seidlitz-
porai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s
mindenkorra és szívélyes „Isten fizesse meg”-et mondok
érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Steinke P. J. lelkész, Hutesnchlagban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A. véd-
jegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csuz, min-
dennemű testfájdalmak és benuulásnál; **borogatás**
alakjában minden sérelem sebnél, daganatok, gyu-
ladásoknál. **Belsőleg** vízzel vegyítve hirtelen rosullét,
hányás, kólika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.
Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszertár és
anyag-kereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító
Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. — Két üvegnél kevesebb
nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékeken
nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az
emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál

Mély tisztelettel

Hornof lelkész, Micholupban.

Raktár Szegeden: Kovács Albert utóda Keresztes Sándor gyógyszertárában.

Tavaszi
gyógyítás

Nyári
gyógyítás

Őszi
gyógyítás

Téli
gyógyítás

Legjobb
bedörzsölő
szer

Köszvény

Csuz

és minden
meghűlési
betegségek
ellen

37